

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

Mike Resnick

NAŠLIADIRBYS

Mike Resnick

NAŠLIADIRBYS

Mokslinis fantastinis romanas

Visoje Oligarchijoje bei Pasienio pasauliuose sklinda pasakojimai apie legendinį galvų medžiotoją, mitriausią Galaktikos žudiką Džefą Naithauką, pramintą Našliadirbiu. Tačiau patsai Našliadirbys jau šimtą metų yra anabiozės būsenos, miega Giliuoju Miegu, nes serga nepagydoma liga ir tikisi prabusti tik tada, kai mokslas sugebės jį išgydyti. Deja, įvykiai Galaktikoje klostosi taip, kad kai kam trūks plyš reikia būtent Našliadirbio paslaugų. Ir Našliadirbys sugrįžta – keistai atjaunėjęs, naujame kūne...

Iš anglų kalbos vertė IRMINA DOMEIKIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"

277 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Mike Resnick WIDOWMAKER New York, Bantam books, 1997

Copyright © by Mike Resnick, 1996

Cover art copyright © by Stephen Youll, 1999

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2003

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

PROLOGAS

Per mylią nuo žèrinčio Deluroso VIII, Galaktikoje dryksančios žmonių Oligarchijos sostinės, paviršiaus ilgame, blausiai apšviestame koridoriuje ant judančio takelio stovėjo du vyriškiai - vienas pilkais, kitas baltais apdarais. Jų balsai aidu atsimušė nuo sienų ir lubų.

- Įdomu, kaip jis atrodo? - paklausė pilkai apsitaisęs vyriškis.

Palydovas gūžtelėjo pečiais.

- Senas ir ligotas.

- Žinau. Bet mačiau tiek daug jo hologramų. Darytų tais laikais, kai... na, jūs žinote.

- Kai jis buvo teisėtai laikomas pačiu įžymiausiu Galaktikos žudiku? - pasitikslino baltai vilkintis vyras.

- Jis žudė tik pagal įstatymą.

- Taip byloja legenda.

- Jūsų paklausius galima pamanyti, jog iš tiesų viskas buvo kitaip.

- Ne, ne, - papurtė galvą baltasis vyriškis. - Betgi jūs žinote, kaip gimsta legendos.

Takelis atnešė juos prie kontrolinio praleidimo punkto. Jiedu pastovėjo, kol robotas tikrino iden-

tifikacinius ženklelius ir tinklainiagramas, paskui pajudėjo vėl, kad už penkiasdešimties jardų stabteltų prie kito KPP.

- Ar tai būtina? - pasiteiravo pilkasis vyriškis.

- Čia guli patys turtingiausi Oligarchijos vyrai bei moterys, - pasigirdo atsakymas. - Jie absoliučiai bejėgiai ir beginkliai. O žmogus negali tapti turtingu, neužgyvenęs priešų.

- Žinau. - Pilkasis vyriškis mostelėjo į dar du KPP. - Tarp jų tik penkiasdešimt jardų. Nejau mus tikrins kiekviename?

- Būtent.

- Veltui sugaištas laikas.

- Įvertinkit visus patirtus nepatogumus ir įtraukit į sąskaitą.

Už dviejų šimtų jardų koridorius šakojosi. Vyrai perlipo ant takelio, krypstančio dešinėn. KPP buvo dar daugiau, ir galiausiai keistoji pora sustojo prie durų, niekuo nesiskiriančių nuo kitų.

- Čia, - pareiškė baltai vilkintis vyriškis. Jiedu pastovėjo priešais skenerį, kol tasai nuskaitinėjo jų tinklainiagramas ir delnų atspaudus.

- Aš nervinuosi, - prisipažino pilkasis vyriškis, kai durys nusirito į sieną.

- Procedūra ganėtinai paprasta.

- Betgi jis nežino, kas mes.

- Juo geriau.

- Ar jį patenkins esama būklė? O gal jis ant mūsų supyks? O jeigu jis žudo žmones, kurie jam įgrysta?

Kambarį užliejo mėlyna šviesa.

- Ar negalima ryškiau? - paklausė pilkasis vyriškis.

- Jis nebuvo atsimerkęs daugiau nei šimtą metrų, - atsakė palydovas. - Kambarys lauks, kol paciento vyzdžiai įpras prie šitokio apšvietimo, pas-kui padidins ryškumą. - Jis nužingsniavo pro narvelių numerius, įspaustus specialiose lentelėse, surado reikiamą. Sustojo. - Dešimt tūkstančių penki šimtai keturiasdešimt septintas narvelis.

Iš sienos per aštuonias pėdas išslydo dėžė. Po pusiau perregimu dangčiu ryškėjo žmogaus kūno kontūrai.

- Džefersonas Naithaukas, - sumurkė pilkasis vyriškis. - Tas pats Naithaukas. - Jis patylėjo. - Tikėjauši pamatyti visai ką kita.

- Tikrai?

- Maniau, jis bus apraizgytas laidais ir žarnomis.

- Jūs mus laikote barbarais, - krenkštelėjo baltai vilkįs vyriškis. - Į kūną implantuoti trys kontroli-niai blokai. Jų visiškai pakanka.

- Jis alsuoja?

- Be abejo.

Pilkasis vyriškis prisimerkė, stengdamasis įžiūrėti krūtinės ar lūpų judesius.

- Aš nieko nematau.

- Alsavimo procesas toks lėtas, kad jį pastebėti gali tiktai kompiuteris. Gilusis Miegas tik sulėtina apykaitos procesus, o ne sustabdo juos. Antraip čia gulėtų trisdešimt tūkstančių lavonų.

- Ir ką gi mums dabar daryti?

- Aš jau darau, - atsakė baltasis vyriškis. Jis priglaudė delną prie skenuojančios plokštės ir rinkdamas kodą pirštais perbėgo po ją pasirodžiusią klaviatūrą.

- Kiek visa tai užtruks?

- Man ir jums - vieną minutę, tiems, kurie čia guli, - keturias ar penkias.

- Kodėl taip ilgai?

- Jei ne mirtinos ligos, tie žmonės nebūtų čia atsidūrę. Jų organizmai nusilpę ir labai lėtai reaguoja į stimuliaciją. - Baltasis vyriškis atplėšė akis nuo kūno. - Prabudimo akimirką daugelis mirė nuo šoko.

- O Naithaukas nemirs?

- Vargu. Jo širdis dirba beveik normaliai.

- Gerai.

- Bet jums dėtas pasiruoščiau stipriam sukrė-

timui.

- Kuria prasme? Jūs gi pats sakėt, jis sunkiai serga, ir šis susitikimas negali turėti nemalonių pasekmių. Tai kokia gi problema?

- Ar jums teko regėti žmogų, sergantį progresuojančia eplazija?

- Ne, - prisipažino pilkasis vyriškis.

- Vaizdas ne itin patrauklus. Turėkit omeny.

Jiedu nutilo, kadangi kūnas pradėjo keisti spalvą. Dar dvi minutės, ir stogas įšliaužė į sieną, atidengdamas sulysusį vyriškį, sudarkytą virusinės odos ligos. Išryškėjo skruostikauliai, atsikišo pirštų krumpLIAI, o lopiniais kūną pridengianti oda susiraukšlėjo ir sueižėjo.

Pilkai vilkįs vyriškis bjaurėdamasis nususuko, tačiau neilgai trukus vėl prisivertė dirstelti į kūną. Jis tikėjosi užuosti pūvančios mėsos dvoką, tačiau oras liko grynas ir gaivus.

Galiausiai gulinčiojo vokai virptelėjo - kartą, kitą - ir lėtai nušliaužė į viršų, atverdami vandeninagai žydras, kone bespalves akis. Ligonis minutėlę stebėjimo į savo svečius, paskui susiraukė.

- Kur dingo Akosta? - sušvokštė jis.

- Kas tas Akosta? - pasiteiravo pilkasis vyriškis.

- Mano gydytojas. Jis išėjo prieš minutėlę.

- Ak, štai apie ką jūs, - šyptelėjo baltai vilkįs vy-

riškis. - Doktoras Akosta mirė prieš aštuoniasdešimt metų. Jūs išmiegojote šimtą septynerius metus, misterai Naithaukai.

Ligonis apstulbo.

- Šimtą...

- ...septynerius metus. Aš - doktoras Džilbertas Eganas.

- Ir kurie gi nūnai metai?

- Penki tūkstančiai šimtas pirmieji galaktinės eros metai. Padėti jums atsisėsti?

- Taip.

Eganas kilstelėjo trapų kūną, bet vos tik patraukė rankas, Naithaukas parvirto ant šono.

- Pamėginsim dar sykį, kai mažumą atgausit jėgas, - pažadėjo doktoras, guldydamas ligonį į "karstą". - Jūs labai ilgai miegojote. Kaip jaučiatės?

- Alkanas kaip vilkas.

- Visiškai suprantama. - Eganas šyptelėjo. - Šiaip ar taip, nevalgėt ilgiau nei šimtmetį. Ir nors jūsų medžiagų apykaita maksimaliai sulėtinta, skrandis tuščias jau ilgiau nei dešimt metų. - Doktoras pridėjo vamzdelį prie kairiosios Naithauko rankos. - Apgailestauju, valgyti negalėsite, bet šis įrenginys aprūpins jus viskuo, kas būtinausia.

- Labiau norėčiau užkirsti, - sumurmėjo Naithaukas, - jei jau pasisekė mane išgydyti. - Jis patylėjo. - Šimtas septyneri metai. Velniškai daug.

Egas su užuojauta pažvelgė į sulysusį, ligos subjaurotą vyriškį.

- Apgailestauju, bet eplazija tebėra neišgydoma.

Naithaukas atidžiai pažvelgė į daktarą, ir Egas nejučia apsidžiaugė, jog pacientas neginkluotas ir anaipol ne geriausios formos.

- Aš palikau pakankamai aiškias instrukcijas, draudžiančias žadinti mane anksčiau, nei eplazija bus išbraukta iš neišgydomų ligų sąrašo.

- Padėtis pasikeitė, misterai Naithaukai. - Priekinė žengė pilkai apsitaisęs vyriškis.

- O tu kas toks?

- Markas Dinisenas, jūsų advokatas.

Naithaukas vėl apsiniaukė.

- Mano advokatas?

Dinisenas linktelėjo.

- Esu vyresnysis juridinės firmos "Habsas, Vilkinsonas, Reitas ir Himinesas" partneris.

- Reitas, - linktelėjo Naithaukas. - Jis - mano advokatas.

- Neilgai trukus iki savo mirties penki tūkstančiai dvidešimtaisiais metais Morisas Reitas tapo

firmos "Habsas ir Vilkinsonas" kompanionu. Jo proanūkis dirbo pas mus iki praeitų metų, kol pasitraukė į pensiją.

- Aišku. Jūs - mano advokatas. Kodėl nusprendėte mane pažadinti?

- Man ištis nemalonu... - sutriko Dinisenas.

- Klokit.

- Apsisprendęs pasinerti į Gilųjį Miegą, perdavėte mums savo investicinį portfelį...

- Ne portfelį, - pataisė jį Naithaukas. - Šešis su puse milijono kredų.

- Visiškai teisingai. Patikėjote mums investuoti šiuos pinigus ir apmokėti klinikas, kurioje gulite, paslaugas, kol bus atrastas jūsų ligos gydymo būdas.

- Ir jūs sugaišote šimtą septynerius metus, kol iššvaistėte visas mano santaupas?

- Kaipgi galima! - susijaudinęs šūktelėjo Dinisenas. - Jūsų pinigai sveikutėliai ir daugiau nei šimtą metų neša devynių ir trisdešimt dviejų šimtujų procento metinį pelną. Jei pageidaujate, galiu pateikti skaičius.

Naithaukas mirktelėjo ir įtariai įsistebeilijo į advokatą.

- Jei nesubankrutavau, o mano liga po senovei neišgydoma, kurių velnių mane pažadinote?

- Jūsų pajamos sudaro maždaug šešis šimtus tūkstančių kredų per metus. Apgailestauju, bet dėl Delurose VIII prasidėjusios infliacijos metinės klinikos išlaidos pasiekė milijoną kredų. Jei šį skirtumą dengtume pagrindinio kapitalo sąskaita, po dešimties metų iš jo nieko nebeliktų. Ir nėra jokių garantijų, kad per tą laiką gydytojai išmoks gydyti eplaziją.

- Jūs atėjote pasakyti, jog mane iš čia išmes? - paklausė Naithaukas.

- Ne.

- Tai ko tada?

- Norėjau išgirsti jūsų sprendimą, - atsakė Dini-senas, neatplėšdamas akių nuo subjauroto veido.

- Jeigu jį galėtų priimti kažkas kitas, nieku gyvu nebūčiau drįsęs jūsų žadinti, kol...

- Kol aš galutinai nuskursiu, - sausai užbaigė Naithaukas. - Tiek to, tęskite.

- Mes... tai yra jūsų advokatai... gavome itin neįprastą pasiūlymą, kuris galėtų išspręsti finansinius sunkumus ir suteiktų jums galimybę skendėti Giliajame Miege tol, kol bus rastas jūsų ligos gydymo būdas.

- Toliau.

- Ar girdėjote apie Solio II?

- Vidinio Pasienio planeta. Ir kas?

- Prieš šešetą dienų ten nužudė gubernatorių.

- O kuo čia dėtas aš?

- Viskas labai paprasta. Pasienį kažin koku būdu pasiekė žinia, jog žymusis Našliadirbys tebėra gyvas, ir planetinė Solio II vyriausybė už galvažudžio galvą pasiūlė septynis milijonus kredų. Pusę iš karto, likusius - operacijai pasibaigus.

- Jūs juokaujate? - pasipiktino Naithaukas. - Aš negaliu net sėdėti!

Dinisenas grįžtelėjo į Eganą.

- Daktare, ar galėtumėt paaiškinti?

Eganas linktelėjo.

- Nors mes dar neišmokome gydyti jūsų ligos, misteris Naithaukai, kitose srityse, ypač bioinžinerijoje, pasiekėme neblogų rezultatų. Gavęs minėtą pasiūlymą, misteris Dinisenas rado sprendimą, visiškai tenkinantį Solio II vyriausybę, - su sąlyga, kad jam pritarsite ir jūs.

- Bioinžinerija, - pakartojo Naithaukas. - Jūs norite mane klonuoti?

- Tiktai jums leidus.

- Kai pasinėriau į Gilųjį Miegą, man pasakė, jog išgyvensiu daugiausiai mėnesį. Negi sulauksiu, kol mano klonas užaugs ir taps vyru? Ir kodėl manote, jog Solio II vyriausybė lauks dvidešimt ar trisdešimt metų?

- Jūs manęs nesupratote, misteriai Naithaukai, - papurtė galvą Eganas. - Mes nebeauginame klonų nuo kūdikystės iki brandos. Per pastaruosius dvidešimt metų išrasta ir išstobulinta metodika, įgalinanti sukurti bet kokio amžiaus kloną - nuo šešiasdešimties minučių iki šešiasdešimties metų. Ketiname sukurti dvidešimt trejų metų amžiaus Džefersoną Naithauką, jūsų jauną versiją pačiame jėgų žydėjime.

- Jis sirgs?

- Jei paimsime šiandieninio jūsų kūno ląstelę - taip. Bet Bindero X muziejuje saugomas peilis, kuriuo jus sužeidė jaunystėje. Ar atmenate tą atvejį?

- Mane ne kartą badė peiliu, - atsakė Naithaukas.

- Na, žinoma, kitaip nė būti negalėjo. - Eganas minutėlę patylėjo. - Trumpiau tariant, mes susiekėme su muziejumi ir gavome leidimą paimti nuo ašmenų jūsų kraujo ląsteles. Net jeigu jos užterštos, turime patikimų valymo metodų.

- Jūs neatsakėte į mano klausimą: ar klonas, sukurtas iš tų ląstelių, sirgs?

- Vargu - būdamas tokio amžiaus, jūs nesirgote. Tačiau klonas, kaip ir jūs, bus imlus eplazijai, ir atsitiktinis kontaktas veikiausiai sukels ligą... ly-

giai taip, kaip nutiko ir jums.

Naithaukas suraukė antakius.

- Eplazija suryja kūną iki pat kauolo. Aš atrodau siaubingai. Tokios ligos nelinkėčiau pikčiausiam priešui. Kaipgi galiu ja užkrėsti tą, kuris man bus artimesnis už sūnų?

- Jis tebus jūsų šešėlis, originalo kopija, - patikslino Dinisenas. - Vienintelė klono paskirtis - išgelbėti jums gyvybę. Kitų priežasčių, skatinančių jį sukurti, tiesiog nėra.

- Pažvelkite į šią problemą ir iš kitos pusės, - pridėjo Eganas. - Jeigu leisite sukurti kloną, gali nutikti, kad judu abu sulauksite dienos, kai eplazija nebebus mirštama liga. O jei ne, vienas užtikrintai mirs, gi antrasis apskritai negims.

- Šitaip pakreipus klausimą apsispręsti kur kas lengviau, - pripažino Naithaukas ir giliai atsiduso. - Viešpatie, kaip pavargau. Įsivaizduojat, išmiegojau daugiau nei amžių, o jėgų visiškai nėra.

- Numačiau, kad taip gali nutikti. - Dinisenas išsitraukė kišeninį kompiuterį. - Čia turiu sutarties su Solio II ir leidimo sukurti kloną kopijas. Pakaks jūsų nykščio atspaudu, kad abu dokumentai įgytų įstatyminę galią, - advokatas šyptelėjo. - O pasikui mes vėl panardinsime jus į Gilųjį Miegą....

Pastabos

- 1) Markizas Kvinsberis išliko istorijoje dėl 1867 m. įvesto taisyklių kodekso, pagal kurį vyko profesionalių boksininkų dvikovos.
- 2) Avantiūristas (pranc.).
- 3) Visiška veiksmų laisvė (pranc.).
- 4) Osmosas - savaiminė lėta difuzija pro pusiau laidžią membraną iš mažesnės koncentracijos tirpalo į didesnės koncentracijos tirpalą.
- 5) Pataikei (pranc.).